

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносить: в Австрії:

на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
по суботі 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний деньник.

„Вираши ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милоти і віри не возьмеш,
бо рукоє ми серце і віра руска“. — З Руслановича польвів М. Шашкевича.

Виходить у Львові! по дня крім
неділ і руских св'ят о 5 год
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського ул. Я
гайлонська ч. 3.

Рукописи звертає ся лише а
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від порти. — Оповідки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надіслан-
ні“ 40 сот. Подяки і приватні
дonesення по 30 сот. від стрічки

Безвіроісповідникам з „Діла“.

Поки злочинний почин „Безвіроісповідної Громади“ і її патрона п. М. Лозинського був справою часописних статей і заміток, „Діло“ немов заклало мовчало. У сій пекучій справі дня не мало оно нічого від себе сказати і немов ждало, які плоди принесе посів п. Лозинського. Аж під впливом чуток, що суспільність (навіть прихильники „Діла“) за-
тревожена новою язвою, а між св'ященниками говорять ся навіть про енергічне виступлене — випало „Діло“ з резерви і конвульсивно вдарило на всі сторони.

Що в такім подразненні заступило „Діло“ логіку зловмих вигадками, про те всякий впевниться, коли прочитає його найновішу статтю під наголовком „Даремні зусилля“.

Що таке „даремні зусилля“? Може даремні протести проти безвіроісповідної агітації? А може, беручи навідворот, даремні зусилля п. М. Лозинського і його співтоваришів з „Безвіроісповідної Громади“ над прищипленем нашої суспільності безвіроісповідності? Ні, „Діло“ ставляє справу всупереч всякій логіці так, що даремні зусилля... „відвернути увагу нашого громадянства від тих переважних процесів, які стоять на черзі нашого життя“ через звернене уваги на розпочатий безвіроісповідний рух.

Гарна логіка. Тоді, коли наше парламентарне представництво бере ся о реформу виборчу, вільно п. М. Лозинському і його співтоваришам підіймати акцію за безвіроісповідністю, але не вільно, сохрانی Господи, виступити проти цієї акції. Що більше — о-сторога суспільності нашою часописною перед темною роботою п. Лозинського і „зелених молодиків“ (термін „Діла“) являє ся для автора „даремних зусиль“ історично ефіяль-ських маневрів, історично нападів на український табір з заду в усіх хвилях великого напруження політики національного визволення.

До чого можуть договорити ся люди, що втратили почуте приличності і сорому! То робота п. Лозинського et consortes, проти якої ми виступили — се політика національного визволення! А ми, що проти, не виступаємо в хвилині великого напруження, Ефіяль-ти! Добре і се знати.

Пова сею щирістю „Діла“ вдаряє одно темне місце, яке покриває „Діло“ крикливими словами, лайкою і злобою.

А саме: пишучи про наш „маневр“ в обороні віри і Церкви, наговоривши сім кіп компліментів основникам „Безвіроісповідної Громади“, які „не в'їдять (?), що творять“ заслонию рівночасно гробовою мовчанкою єї головного сподвижника п. М. Лозинського, власного славного співробітника і фразу про „чесність з собою“ і „виступлене прилюдно з безвіроісповідними переконаннями“ підсуває не п. М. Лозинському, який їх ужив у звітній статті в „Шляхах“, але... „Безвіроісповідній Громаді“!

Що се за маневр, питаємо ми? Кого обдурюєте в живі очі?

Коли хтось бере ся за якусь діло, нехай має відвагу за него відповісти!

Наша суспільність — не діти. Она уміє відріжнити справу політичну від релігійної чи суспільної. За виборчою реформою ми всі стоїмо і тішимо ся єї успіхами а сумуємо і за-
за невдач.

Але справами політичними не дасть со-

бі наша суспільність заслонити інших сторінок життя, не дасть отже також розцвісти протирелігійній акції. Бо влучаючи в релігію, боють панове Лозинські і товариші в нашу народну душу і они є власне тими Ефіяль-тами, що раді би напружене суспільною увагою в політичній напрямі, використати до нападу з заду на нашу Церкву. Нічого тут не можуть теревені про становище часописий „Reichspost“ і „N. fr. Presse“, про виборчу реформу, нічого лайки про „продажну“ часопис — ми пособляючи нашої народній політиці в справі виборчої реформи і нашого національного визволення — будемо з найбільшою пильністю обороняти нашу Церкву, все одно чи з „Ділом“, чи проти „Діла“.

Одно корисне в цілій справі. „Діло“ по довгій борбі з сумлінням (а може з п. Лозинським) виступило проти „зелених молодиків“, чи „парубків“, як їх зове „Діло“ з „Безвіроісповідної Громади“ і осудило їх роботу. А се вже мати буде свою користь, дарма, що сей крок вчинило під нашою і нашої суспільності спонукою і за те вилаяло ся на нас гарними епітетами. Але се так довго буде, доки буде правити „Ділом“ звітний жадовин, якого наша „стійка на колесницях“ до живого вколола.

Сяк, чи так безвіроісповідна дурійка втратить тепер на розмахони, а се вийде на добро Церкві і народови. Наша задача — покищо — сповнена. Однак мимо бандитизму пера, який примінює до нас „Діло“ мимо всіх лайок та улличних епітетів, з якими редактори „Діла“ зросли, а якими на нас силплять, мов з рога обильності, мимо всіх клевет, киданих против нашої часописи і її сторонників, будемо стояти на сторожі і дбати, щобі всякі нечисті та безвіроісповідні духи не важили ся мішати в справу нашої Церкви, яка не дала нам згинуті в часі тяжких гнетів, а яка охоронить наш нарід також від всяких безвіроісповідних пройдисвіттів, які уміють їсти „попівський хліб“, а рівночасно писати против Церкви тому, що „они згідні з собою“. Тому проч з нечистими руками Герострати з „Діла“!

Одна і та сама пісня, бо иншої не знає!

„Наплюй! Я, синку, ліпше знаю
всю ту патріотичну зграю
й ціну її любовних фраз“...
І. Франко.

Ви знаєте співомовку Франка про нашу Вандзю?

Чи літо, чи зима, чи день, чи ніч, чи дощ, чи грім — співає собі все одну ту саму пісню:

„Цідрім-цім-цім! Цідрім-цім-цім!
Бодай ся когут збудив...!“
Таке саме і з паном редактором „Діла“.

„Цідрім-цім-цім! Цідрім-цім-цім!
Бодай той „суспільник“ провав...!“

Чи літо, чи зима, чи день, чи ніч, чи дощ, чи грім — все йому привиджують ся ті небезпечні „суспільники“, які, бач, вже певно — слухай „Руский Народе!“ — всю Україну „Ляхови запродали“ і собі кишеньі грішми понабивали!

Може неправда?

Хто не вірить, най собі перше ліпше чи-
сло позичить і прочитає. А перегляне одно

число — буде мати образ цілого річника загалом, все ті самі оклики тривоги перед суспільниками, все ті самі по сто і тисяч разів оклепані „епітети“, карієровиці, св'ятники, клерикали, зрадники, ляхомани, ефіяль-ники!

А ти бідний і „пожалованя гідний“ чита-
тачу, у якого „Діло“ „альфою і омегою“, чи-
таєш се і читаєш, і певно припускаєш, що
нам ніхто більший ворог, лиш хіба „суспіль-
ник“!

Тільки біда, що в більшій частині ти сам
себе находиш „суспільником“ і ти вичитуєш,
що ти сам зрадником, ворогом, запруданцем
свого народа!

Що мені передовсім імпує при пере-
гляданні „Діла“, то „розбишадство пера“ на
кождім кроці. Ніхто так „чесно“ як „пан
редактор“ „Діла“ не уміє читати.

Ніхто так „чесно“ — хто хоче, може
негативно се розуміти — як „пан редак-
тор“ „Діла“ не уміє наводити, ще й в знаках
наведення наводити!

І ніхто так „чудово“ і „зі зрозумінням
річи та інтересу“ не потрафить кого-небудь
зрозуміти і відчувати, як саме знов той самий
„пан редактор“!

В чім же лежить отся тайна чесного
відчитування, наводжування і „льоґічного“ —
даруйте ласкаво за слово — розбирання чужих
думок, спеціальнож „суспільника“?

Скажу виразно і коротко: З білого ро-
бити чорне, а з чорного біле!

В надії, тій „благій надії“, що весь світ
нічого иншого не читає, лиш „Діло“ дитинне,
пише несотворені річи, „наводить“ (!) в знаках
наведення (!) думки або поуривані або поведо-
кінчувані, або позліпшовані з більше речен-
а найшовши се „що треба“, гайда витягати
„консеквенції“ і відповідно „Ділу“ „льоґічні“
выводи!

Бороти ся з подібно „цинічним“ розби-
шадством пера — годі! Хай борють ся против
сега єї, які справді — о бідні они бідні —
подібним „кормом“ душевним мусять живи-
ти ся!

Та щобі показати „пану редакторови“
„Діла“, що „наука не йде в лів“ і ми дещо
від него навчили ся, наведу і я читателям
„Руслана“ зараз перше реченне „методую“
„Діла“, щобі і ми довідали ся, що „пан ре-
дактор“ пише о своїм таки деньнику... органі
національної опозиції“ у статті: „Ефіяль-
тівський маневр“!

„В хвилі — починає шановний „пан ре-
дактор“ сю статтіку — коли важить ся справа
со ймовіст виборчої реформи, орган національної
опозиції старість ся зробити вилім в нашої на-
ціональній позиції, старість ся виказати, що о
пропозиції п. Коритовського
такі корисні для нас, що наша
репрезентація сповнить зло-
чин супроти нашого народу,
коли їх не прийме!“

Гарно пише „пан редактор“ „Діла“! Ко-
ли „Діло“, яке уважає себе одиноко чистим
органом „національної опозиції“ схотіло зро-
бити вилім в нашої національній позиції, то
справді поповнило „Ефіяльтівський маневр“!

Лиш на одне я хотів би звернути увагу.
Коли се не „пан редактор“ старав ся зроби-
ти „вилім у нашої національній позиції“,
лиш один із єго „шановних інтернаціональ-
них співробітників“, годі зараз ціле „Діло“
шкалювати і єго органом „ефіяльтів“ нази-
вати!

Бачите? Се говорю навіть я „суспіль-
ник“, котрого ви уже стілько разів старали ся
в тім самим органі „натягнути“ і що наймен-

ше „кариєровицом“ коли не „ефіяльтом“ на
звати!

„Пан редактор“ „Діла“ так перенятий со-
роклітним ювілеєм — він певне се знов воз-
ме за іронію — що й наводить „цитати“ Іва-
на Франка!

Та то оно добре! Переглядаючи так по-
езії, щоб „знайти щось для „суспільника“,
повторить собі дещо і з літератури... а се не
остане єму без користі. Та щоб „знане“ єго
еще доповнило ся, я — хоть суспільник —
радив би єму заглянути до: „Життя і
Слова“ і віддрукувати „для своїх“ декіль-
ка афоризмів, які шановний Ювілят написав
був „у альбом „Ділу“...“

„Хто твердить“ — пише між иншим І.
Франко у пам'яті „Ділу“ — люблю свій народ,
а не сповняє своїх обов'язків зглядом того на-
рода — брехню твердить“!

Так говорить Іван Франко, який певно
„на вітер“ се не сказав і якому „пан редак-
тор“ певно не буде міг кинути в очі оклик,
що він ефіяльтом!

А щож я иншого говорив, чи не те
саме?

Не виступив я лиш против цілої купи
тих бомбастичних „любовних фраз“,
які нічого реального нашому
народови не принесуть, і які ви, пане
редактор, хіба за те пишете і поміщуєте,
щоб шпальти заповнювати і „сліпих“ та „без-
критичних“ при собі як найдовше притриму-
вати!

Та нарід, наш нарід — як уже раз ска-
зав я — не хоче на місці сто-
яти!

Могла одиниця довести до переви-
дженя т. зв. фонетичної правописи в школах і
урядах, могла одиниця вистарати ся о
віддане печатання шкільних книжок Наук. То-
вариству ім. Шевченка, що єму дає річно
найменше 20.000 К доходу, могла одини-
ця виведати тому Товариству крім того щоріч-
ні підмоги з сойму 10.000 К і з міністер-
ства 6.000 К, могла одиниця вистарати
ся о віддане редакції „Вістника Держ. Зако-
нів д-рови Ол. Кулачківського, могла одини-
ця виведати щорічну підмогу соймову
для відлової школи ім. Шевченка в квоті
8.000 К, могла одиниця вибороти утво-
рене п'яти руских візрцевих шкіл 4-класових
при учительських семінаріях і двох семінарій
в Сокалі і Самборі, де оден з Русинів став
директором, могла одиниця вибороти пе-
ремину руских рівнорядних клас на самостій-
ну гімназію в Перемишлі, могла одиниця
постарати ся о утворенє рускої гімназії
Франц Йосифа в Тернополі, могла одини-
ця вистарати ся о утворенє рускої
катедри історії в львівській універ-
ситеті, могла одиниця сильно своїм впли-
вом причинити ся до утвореня гімназії в Ко-
ломії і Станіславові, могла одиниця й
заважити своїм голосом при заснованю дру-
гої катедри рускої літератури в львівській уні-
верситеті і т. д. і т. д., а ми бачим, що тягнута:
одиниця і одиниця, чомуж не мо-
жемо нині нічого осягнути і сто-
їмо все на місці?

Єще раз говорю, а говорю не яко „су-
спільник“, але можу говорити так само яко
тверезо-завдявлюючий ся на сю справу „націо-
нал-демократ“ або яко „соціаліст“, або й як
„радикал“! Ми жити хочемо!

Годі нам вічно пустим „по кликам“,
пустим „фразам“, гарним, патріотичним
„словам“ прислухувати ся!

Ми діл хочемо!

Ми хочемо бачити хотай би „щось“ реального, хотай би університет, хотай би пару гімназій, хотай би полагожену справу шкільництва, учительства і т. д. і т. д., бо, як того не буде, то й нема нам на чім жити, на чім зростати, на чім розвивати ся.

Будуш якунебудь хату, будуйже від підвалин! Лиш божевільний буде кришу накладати, хотай ще стін не поставив!

І на тім закінчу.

„Пан редактор“ „Діла“ простить, що на інші екстравагантні его в роді „окликів“ „Ефіялти“ і т. п. не буду відповідати.

Надто серйозно беру сі мною порушувати річи, щоби мішати їх з щоденним болотом „пана редактора“! Та й вкінциж на що?

Що було вчера, то є нині, то само буде завтра. „Пан редактор“ „Діла“ все буде співати на ту саму нуту:

„Цідрім-цім-цім! Цідрім-цім-цім!
Бо вищої не знає!“

4-ка.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

Справа виборчої реформи.

Вчера рано приїхав намісник др Коритовський до Відня. В полудне явив ся в парламенті, а опісля відбув конференцію з представником міністрів гр. Штірґком. На конференції був присутній також міністер Длуґош.

„N. W. Tagbl.“ доносить: Вчера розпочали ся у Відні нові переговори в справі виборчої реформи до галицького союму. Перед полуднем радила парламентарна комісія польського кода і консерватисти. По полудни відбула ся заповіджена конференція представників міністрів Штірґка з представниками польських сторонників більшости галицького союму.

В тій самій часописі оголошена розмова з красним маршалком гр. Голуховским і з провідником сторонництва подольків кн. В. Чарторийским. Гр. Голуховский висловив ся, що положене децю поправило ся. „Не були би ми, говорив, їхали до Відня, коли би нашим наміром не було довести до порозуміння. Маю вражінє, що тром політичними гуртам запрошенням на нині до Відня, дійсно залежить на тім, щоби найшов ся вихід з замішання. Маю не лише таке вражінє, але маю і повну в се віру. Деякі домагання, як що до числа членів краєвого Виділу і его народного складу мусять бути сповнені, коли взагалі має прийти до порозуміння. Від уступок противної сторони буде залежати, чи порозумінє увінчає ся успіхом. Чи наступить се вже у Відні, не звісно. Імовірно по порозуміню у Відні буде викінчена справа реформи у Львові.“

Кн. Чарторийский висловив ся про вигляди реформи рівнож оптимістично і заявив між иншим: „Можу запевнити, що привіджаємо з наміром полагоди справу виборчої реформи. Наші наміри зле розуміють наші противники, коли називають їх опором. Хочемо виборчої реформи, хочемо порозуміння, але маємо право домагати ся, щоби і нам пороблено уступки.“

Кореспонденційне Бюро доносить: У представника міністрів відбула ся вчера о год. 5. по полудни в привіє міністра Длуґоша, краєвого маршалка гр. Голуховского і намісника д-ра Коритовского конференція в справі галицької виборчої реформи з представниками трох соймових клубів, а саме: автономістів, подольків і народно-людового польського (а радше всепольського) союзу. В конференції взяли участь посли: Абрагамович, Адам, Целецкий, Чарторийский, Гарапін, Гломбінский, Півніньский, Стадніцкий, Скарбек, Стажинський, Стронський і Заморский. По промові президента міністрів, маршалка і намісника, розпочала ся дискусія, в якій забирали голос всі присутні. Народи тревали до пів до 10. вечором. Нині о год. пів до 5. по полудни дальший хід конференції, яка аж нині буде покінчена.

Начерк закона Преосв. Еп. Никона

в справі рідної мови в початкових школах на Україні викликає що раз більше одушевленє і зацікавленє. Так іменн „Вѣстникъ Золотоношскаго сельско-хв. общ.“ в ч. 75. умістив передову статю українською мовою про законопроект еп. Никона:

„Від кождо і сподівати ся оборони рідної мови, як не від духовного пастиря. Через незрозумілий словянський а також і російський книжний язык у нас народ і доси перебуває не в розумній вірі, а в суєвірі. Послухайте, як люде читають молитви і ви зрозумієте, що читають ся они як який небудь заговор шептухи, а не розумну молитву. Після російської проповіді батюшки в церкві спитайте кого небудь з парохіян, чи розібрав він, що батюшка казав, і по відповіді побачите, чи не була та проповідь кимвалом бряцаючим всує.“

Було якенебудь торжество у церкві й спитайте людей після батюшчинного читання, про що читало ся, і ніхто вам до ладу не розкаже, а бовкне яку небуть нісенітницю.

Роздають на торжестві книжечки і з тих книжечок і грамотний нічого не втопропа.

Св. Синод видав сьвяте Євангеліє на українській мові та батюшки его ніколи не читають в церкві, бо боять ся уславити ся „мазеницями“, а може ще їм і прикаж такий, щоби не читали. Та й саме видання дуже мизерне й до потреби церковної зовсім не придатне. Боячись прославити ся мазеницем, у нас кождий пан, не маючи громадянської мужности показати на люде своє українське, відкаже ся від своєї рідної мови, а дивлячи ся на них простий народ гне ся до панів і почина „штокать і акаць“ і вести так балачку, що й чорт его не розбере.“

Закінчує свою статю часописъ закликом, щоб хто з учителів розповів у ній про всякі непорозуміння і шкоди від російської мови.

Окрім поданих нами вже за „Радою“ відзвів українських священників про сей начерк закона Преосв. Никона (один лише доси з повним підписом), появил ся в „Раді“ другий такий, котрий для цікавости тут наводимо, яко доказ щораз зростаючої народної свідомости духовенства на Україні. Ось він:

„У 203 числі газети „Рада“ надруковано законопроект епископа Никона про українську школу і товариства. Хаб у ньому, правда, багато, але з нашого боку окрім вдячности за прихильність тую еп. Никон не почує. Щире спасибі ему за те, що не забув він голосу Христа-Спасителя — „шедше научите вся языци“, а апостоли й навчали всі народи їхньою рідною мовою. Та й щоби она була заповідь, колиб апостоли нам, Українцям, почали глаголати „галилейским наречем“? А нам таким „наречем“ глаголють не тільки св. Писмо, а й все, що стосує ся до нашого народу, та ще й часто „дивують ся“, що „глупыє хохлы не понимают“... Ну, та се, слава Господу, робить ся для багатьох вже зрозумілим, а тому отсим листом моїм звертаю ся з закликом до живих і померлих від страху земляків моїх, а найпаче товаришів по збруї — українських священників... Чувте, отці й братів, голос епископа Никона? Чувте, еге! Се „камні вопіють“... Се для нас велика справа: настав час одностайно взяти ся за тую важку і разом радісну роботу, якої вимагають від нас наші духовні діти і обставини...“

Тому не буду казати про те, що кожному вже відоме: про утиски, каліченє цілого народу, ненормальні відносини між учителем і учнями і т. п. І товкти все те саме нам нудно, бо кожного разу ворухимо рану в серці, а „ім“ все одно не чутво... І сам до сего часу так дивив ся на сю справу, але друга істина, що „капля камінь пробиває“, видимо теж непохитна.

Хібаж справді не „пробитий камінь“, отой законопроект? Хіба він не яскравий доказ сеї істини?

А нужеж, друзі! яко мога швидше, підтримаймо тих невідомимих письменників-працьовників, що своїми „каплями“—трудами протовкли нам в „камені“ хоч малесеньку дірочку до свого сонечка, своєї освіти! Та не гаймож! Бо той промінь сьвітла, що заблищав у тую дірочку, засліплює очи хижакам народ-

ної нощі й они всі сили використають, щоб знову затулити її!... Не лякайте сяж, а сміливо виходьте на культурну боротьбу, бо дуже неприємно нам, проводарам стада Христоного, як мишам ховатись тоді, коли ми повинні не гаявши часу працювати для добра нашої України.

Може не одного з нас і поклують, і подряпають хижаки, але на се не треба вважати задля такої великої мети, на яку благословив нас великий небіжчик — Тарас Григорович... Пригадаймо слова его: „Обніміте, брати мої, пайменшого брата, нехай Мати усміхнеть ся, заплакана Мати!“ і „Хто Матір забуває, того Бог карає!“ Не забувайтеж, брати Матір-Україну! Она, знесилена, кличе нас на поміч своїм малим дітям!...

Виходьте-ж но, на дружню культурну роботу!...

Сьвященник Андрій Потапенко.

З державної ради.

Палата послів.

На вчерашнім засіданню палати послів забрав перший голос п. Шмераль (чеський соціяліст) і заявив на відповідь гр. Штірґка, що чесько-німецьке зближенє лежить не лише в інтересі Чех, але цілої держави і домагав ся, щоби також робітничому населеню признати право голосованя до сойму.

П. Фідлер заявив, що Німці довели своєю обструкцією до упадку краєвої автономії і до неконституційного стану в Чехії. Правительство хопило ся неконституційного середника, мимо сего, що не вичерпало ще всіх льокальних середників. Адміністраційна комісія в Чехії заострила ще більше тамопні відносини. Ми стоїмо — говорив — властиво перед удержавленєм краєвої автономії. Чехи хотять угоди і коли всі приступлять до праці з поважним наміром, тоді могла би угода перейти. Вкінци заявив п. Фідлер, що всі мають вражінє, наче би якась таємна рука снувала тайну нитку, щоби спараліжувати діяльність парламенту.

По Фідлері промовляли пп. Людґман і Грасенавер. Опісля забрав голос пос. Окуневский.

Пос. Окуневский зазначив, що треба повернути до кромержискої конституції, до основ Палацького автономії народів. Бесідник вказав на свій запит, який він вніс колись в справі угодностайненя краєвої автономії, в тих краях, які замешкує мішане населенє під народним оглядом. П. Окуневский пригадає, що просив гр. Штірґка, щоби в своїй відповіді на чеський запит висказав свою думку про цю велику проблему автономії. Дальше обговорював бесідник хибні конституції. Нині — говорив — є в краєвій автономії основа феодалізму, дійсну автономію мусять представляти селяни. Щоби побороти ідею централізму, наведено автономію країв. Перейшовши до справи переселення заявив п. Окуневский, що рускі посли звертали кілька разів увагу правительства на переселенчі відносини, але правительство на се не реагувало.

Що до останних переговорів в справі галицької виборчої реформи зазначив п. Окуневский, що Русинам є милійше октройованє, хоча бесідник особисто не є за сим. Справа народної автономії мусить вплинути також на господарські справи, коли возьмемо під увагу як страшно терплять Русини під краєвою автономією в Галичині, як ся автономія виглядає передовсім в шкільництві, тоді кождий признає слухність наріканям Русинів з причини упослідження на поли шкільництва. Много Поляків підносить голосно клич федерації народів, але що до Галичини всі Поляки годять ся на се, щоби в ній лишив ся теперішній стан і на дальше. Кличем повинно бути: Геть з автономією країв, а поворот до основ Клям-Мартішка і Палацького! Кождий нарід повинен найти в Австрії свою вітчизну. Лише тоді кождий буде мати інтерес в Австрії. Можна надіятися, що з одної похибки не впадемо в другу, що не будемо вагати ся ані на право, ані на ліво, але вийдемо звідси на властивий шлях.

По промові пос. Періца приступила палата до подрібної дискусії над фінансовим пляном.

Пос. Загайкевич ствердив в дійснім простотованю супроти виводів п. Курило-

вича, що сей посол говорив про ідеал російської політики, який заключений в завічаню Петра Великого становить вказівку для імперіалістичної політики Росії, а стремить до сего, щоби всім краям, які належать до Росії, надати однакове п'ятно і зробити царя одиноким володарем над двома частинами сьвіта. Коли п. Курилович домагає ся взаємн Австрії до Росії, відносин, які опирали би ся на довіру і приязни, треба зазначити, що, як учать многи досвідци, такі відносини все приносили Австрії нещастє. Що до заміту п. Куриловича про український сепаратизм, нашим ідеалом є самостійність руского народу, але в рамках австрійської конституції.

На тім наради перервано і приступлено до нарад над наглим внеском п. Пахера в справі поправи долі учителів. Промовляв пос. Гілебрандт.

По промові п. Гілебрандта дискусією перервано.

На вчерашнім засіданню внесли запити: Пос. Дністрянський в справі утрудненє ві сторони східно-галицьких судів що до складаня популярних грошей в рускій щадничій касі в Перемишлі і пос. Сінґалеви ч в справі знущання учителя Батюка в Горпині над учениками.

Пос. Бобровский пригадав, що дня 21. жовтня с. р. вніс запит до міністра краєвої оборони в справі задержаня в службі припасових резервістів з рр. 1910., 1911. і 1912. і запитав председника, чи він зверне увагу правительства на обов'язок до відповіді на сей запит.

На тім засіданні замкнуто. Дальше нині о 10. год. перед полуднем.

В бюджетовій комісії обговорював вчера пос. Лясочкий дальше діяльність агентів і їх злочинний вплив на переселенє. Бесідник пригадав, що покійний директор північно-німецького Льюйда назвав агентів суспільними шумовинами. Твердженє резолюції підкомітета, будто би скорий зріст переселеня в тім році був наслідком господарского переселеня, не видає ся бесідникови правдивим, в тім певно відгравали найважнішу роль переселенчі агенти. Розходить ся головн о переселенці селян, а в першій половині року певно не було бесід в Галичині про рільніче переселенє.

Пос. Лясочкий не закінчив ще своєї бесіди і буде дальше говорити на нинішнім засіданню комісії, яке значне ся о год. пів до 9. рано.

В правничій комісії подав вчера міністер судівництва перед початком нарад своє становище в справі окружника, який видав в справі судії Ертли. Міністер заявив, що потребує на свою бесіду одну годину. З сеї причини відложив председник засіданє комісії, з оглядом на се, що зачало ся засіданє палати, до нині до 8:45 год. рано.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Косми і Даміана; римо-кат.: Йосафата еп. — В суботу: руско-кат.: Акинтія і пр. мч.; римо-кат.: Леопольда.

— Преосв. Епископ др. Хомишин виїхав із Станіславава.

— „Глухий припадок“. У видавництві „Діла“ „глухі припадки“ з часта лучають ся. Поміщувало „Діло“ за солоні гроші анонси „Sapadlan Pacifica“ тільки з „глупого припадку“, виперло ся тих анонсів рівнож з „глупого припадку“. Друкувало „Діло“ всякі оповістки безвіроіповідників, тай тут завинив „глухий припадок“, бо не даром читаємо в „Ділі“ (ч. 253):

„Тай — і тут „глухий припадок“ грав свою роль — колиб той урядник адміністрації „Діла“, котрий, сидючи в своїм далекому від редакції льокалі, приймає замовленя на анонси, був відразу зорієнтував ся в змісті принесеного від „Безвіроіповідної Громади“ анонсу, а не був би думав, що має діло з анонсом, подібним до анонсів „присвійного молодця“, котрий хоче женитись, або

з анонсом якоїсь корабельної фірми, — то був би він відрядив шановному послови „Безвіроїсповідної Громада“ такий анонс містити — не тільки в „Ділі“, а взагалі де небудь.

„Однак стало ся інакше, анонсер прийняв замовлення на анонс і мусів замовлення виконати. А овочем сего анонсу є видовище, як християнсько-суспільний орган заповняється страшними алярмами й зазивами і як землю під соробою дре, накликаючи духовенство, епископат і суспільність цілу, щоби всіми силами, які має до розпорядимости, станула до війни з... „безвіроїсповідною громадою“!“

Се викручоване „Діла“, скажемо его власними словами, „безконечно смішне, як би не було таке — безконечне під дло“. Ей, ті весельчак з „Діла“ незрівняний народ в „глухих припадках“! Приловивши на таких „глухих припадках“ ругають ся як уличники словами: підлота, нікчемність, зла віра, безсоромність, наймити, рептилька, Ефіялти і т. д., бо они росли на улиці, та з колись поважного „Діла“ зробили звичайну брукову газетку, де найцікавішими статтями є анонси: „Як лічити мужеску безсильність“ і т. п. Національно-демократичні сміхованці-весельчак!

— В честь батьна українського літературного відродження. Сего року минає 75 літ від смерті творця „Енеїди“ Івана Котляревського. На російській Україні приготував ся торжественне святкування его пам'яті. Треба би подбати, щоби й в Галичині та Буковині не забуто того, про кого Шевченко писав: „Будеш, батьку, панувати, поки живуть люди“.

Свята в честь Котляревського нехай будуть вступом до столітнього ювілею уродин Шевченка.

— Можливість завішення конституції. Загальну увагу звертає стаття христ.-сусп. посла бар. Фукса в „Reichspost“, в якій він заявляє, що завішення конституційної системи в Австрії може виявитися бажаним, бо парламент сам не має сили побороти обструкції стороництва, які виставляють парламент на загибелі. Йде лише о переходе вяряджене, яке — на думку бар. Фукса — відповідало би бажанням широким кругам населення.

— 3 Олеська. Писуть нам: Від кількох місяців появляють ся в польських часописях, а головово в „Polskiej gazecie kresowej ze Złoczowa“ ріжні нісенітницї, повні злоби, неправди, свідомої логіки і перфідних перевертень про Олеську. Ті дописи відносять ся головово до олеської ради громадської, яка є солено в оді тим дописцям. Іноді стріне ся з яким місцевим Поляком і зійде бесіда на ту або иншу допис в повисших часописях, то вже і Поляків самих бере гідь на ті писання і самі Поляки кождо таку писанину кваліфікують словами: „A to osiuk pisali!“ Наважили ся ті писмаки доконче довести до того, аби староство розв'язало раду громадську і надало комісаря. Тому, що небудь золотівське староство зробити на той собачий лай, зараз в тих газетах появляє ся „uznanie złoczowskiemu starostwu, Wydz Rady powiatowej“. Одним з тих кореспондентів є провізоричний учитель тутешньої школи п. Kobyłański, який ще не має 24 літ, ані вусів під носом, — а доперва що вийшов сам зі шкільної лавки. Замість віддати ся своєму званню і пильнувати, як другі учителі школи, водить він рей серед тутешньої Польовії, яка досить зкоса і дивить ся на его роботу. Его видно при всіх „narodowych“ обходах, як рве ся він там зі своїми промовами, нісенітницями; его застанете і в салі виборчій, як через цілий день стоїть і „nastręcza się panu komisarzowi do pisania listy“; его знайдете під печию через ціле засіданє ради громадської, як підслухує, щоби відтак щось написати до газет, перевертаючи все до гори ногами. Таку то „перлу“ дістала Русина в Олеську, якого задля такого его поведення загал уважає не яко учителя серед мішаної людности в Олеську, але яко провокатора, що сіє вітер. Може би Рада шкільна окружна і краєва хотіли ся зайняти сим педагогом і перенесли его з так дряжливой для него місцевини в иншу, мевше для него дряжливу.

— Трогательное! До „Прикарпатско-ї Руси“ звичають про таке „трогательно-юмористическое событие“: „Вчера принял пос. Курилович відпоручництво „руських студентів“, яке висказало ему подяку за останчу парламентарну бесіду і обіцало ему при нагоді дати належну відправу всім „послгательствам“ на его личність“.

Ну, тепер може посол Курилович і его

„русское дѣло“ спокійно спати, коли хоробрі „юноші“ підняли ся сповняти „Wacht am Donau“. Ізумительно і поразительно.

— Російські професори в польській гірничій академії в Кракові. В слідуєчій році має повстати в Кракові гірнича академія, для якої немають Поляки фахових сил. Краківський університет звернувся в дорозі московського університета з просьбою до російських учених, щоби взяли участь в конкурсі на наданє своїх бідних катедр.

Ось маєте! Пульські учені і невчені проливають гіркі слози над тим, що для українського університета нема будітмо фахових сил... отже й не треба українського університета. А самі шукають для себе фхові учительські сили в... Росії.

— Стріча зими з літом. Із Славска в Скільщині доносять, що там з суботи на неділю вивав перший сніг і вкрив гори а рівночасно з Бродок коло Щирця доносять, що в тамошнім парку не лиш цвili але й зародили тепер в так пізній осені суніці а один кортик прислано навіть на показ до Львова. Також з інших сторін краю доносять, що цвітуть яблоні і розвивають ся деякі рослини мов би серед літа.

— Катехитичний курс для латинських катехитів відбуває ся тепер в Кракові при 300 учасниках.

— Фонди на будову львівських каналів. Другий містопредсідник Львова, др. Шталь виїхав оводі до Відня, щоби виведати там фонди на дальші будови львівських каналів і збірників. Роботи коло тих каналів мають вести ся в зимовім сезоні, а кошти їх мають вносити 350.000 К. В тій справі конферував др. Шталь з міністром прилюдних робіт Трикою, а внутрішніх справ, бар. Гайнольдом і управителем міністерства скарбу др. Енглем.

— Продукція і продаж соли в Галичині. В місяці серпні 1913 р. виносила продукція соли в Галичині 146.024 метр. согн., а продаж 121.689. В тім самім місяці 1912 р. виносила продукція 163.490, а продаж 126.804 метр. сотн. Як видно продукція соли зменшилась о 17.466, а продаж о 5.115 метр. сотнарів.

— Будова телефонів. З Відня доносять, що небаком прийде до умови межі правительством а підприємствами будови телефонів, на основі якої підприємства вбудують коштом 90 мід. корон ріжні потрібні телефонічні сіті. Сю суму буде опісля правительство сплачувати річними аннуїтетами по 5 прц.

— Наукові подорож австрійських лікарів до полудневої Америки. Оводі звидів гурт лікарів з Карльсбада лікарско-наукові уладженя в Карльсбаді. В тій самій цілі мають они виїхати ще до Чиле, Уругвай і Аргентини.

— Землетрясенє. „Таймс“ доносить, що оводі звидило землетрясенє в сьомім місті Абанкай в Пері. Згинуло понад 200 мешканців. Страти вельми великі.

— Снігові в Америці. З Нового Йорка доносять, що державу Огіо в північній Америці навістили оводі страшні заметіли. Весь рух устав. В місті Клевлеланд прівали ся електричні проводи, в наслідок чого в місті нема світла. На Гуронським озері розбили ся 3 кораблі в залагоми в числі 42 осіб, а в Детроїт пропав також пароплав разом з залагою. Філіп озер Еріс і Мічіган позаливали прибережні міста і села. Всі залізничні поїзди засипані снігом, подорожні мерзнуть. Комунікація зовсім перервана. Сніг покрив землю верстою грубою на 50 см. Коли сніг стопить ся, катастрофа буде ще більша. Шкода виносить міліони доларів.

— Холера. З Загреба доносять, що місцевини Давор в новоградискім повіті, Кузьмін і Мартінік, литоровицького пов., є свободні від холери. Від 14. і 15. жовтня не було там ні одного випадку сєї недуги. Сі місцевини були головними огнищами холери в Славонії.

Краввий санітарний уряд повідомлено вчора про новий випадок холери в Земуні, оден в Адажеві і оден в Моровицях.

— Огонь на кладовищі. „Kurjer Zagłębia“ доносить про незвичайний случай, який став ся в селі Мшиковичах. Іменно ізза погідних і теплих днів теперішньої осені, висока, ніколи не кошена трава на місцевім кладовищі амінилась в сузе сіно. В латинські Задушки, від свьчків, що поріла на могилі, заняла ся суха трава і заким погашено огонь в однім місці, кладовище стануло в полуміні. Пожежа тревала дві години. Всі дерерляні хрести згоріли. Коли на другий день прийшли люди оглядати пожарище, на однім з гробів найде-

но неживу 60-літню жінчину, яка заскочена мабуть полумінію, не могла втечи і найшла смерть в огні.

— Вістки з України. Дня 23. с. м. відбуде ся в Полтаві в міскім театрі святачна вистава в честь Ів. Котляревського, в якій возмуть участь артисти Саксаганський і Литвиненко. — В роковини смерті М. Лисенка відправлено в полтавській церкві панахиду. — В Дубні на Волині книгарня Сіктлера зачала продавати українські книжки. Книжки розходять ся в великім числі.

— Жінчини професорами університетів в Німеччині. З Берліна доносять, що тамошня лікарка і асистентка ІІ. медичної клініки університетської панна др. мед. Рахеля Гірш одержала професорський титул. Є се перша німецька лікарка, що одержала професорський титул. Від 10 літ працює она в шпиталю і має 43 роки. Крім неї дві жінчини в Німеччині є професорами філософії, а саме графиня Лінде в Бон і пані Лідія Рабинович Кемпнерова в Берліні.

— Жидівська солідарність. Жидковий Бейлісов, якого київський суд увільнив в процесі о ритуальне убийство, прислалі англійські жиди в дарунку 250.000 К. Бейліс має виїхати з Києва до Парижа, де купує для него Ротшільд каменіцу за мільон корон.

Християнином ніхто би не пожурив ся.

— 3 царини научних мрій. Лучило ся недавно в Парижі, що якась пані, чуючи, що зближає ся кінець єї життя, прикликала до себе перед смертю звисного астронома Фіямаріона і сказала до него: „Хочу записати ціле своє майно тому, хто винайде комунікацію з планетами“. Візіонер позасьвіта розсміяв ся: „Заберіть майно до гробу — винахід неможливий“. — „То нехай возьме его сей, хто докопає ся до середини землі“. — „І такого не буде, бо і до сотної часті кори нашої землі не дійдуть найглубіші тунелі“. — „Отже нехай буде моїм спадкоємцем винахідник штучного золота і брилянтів“. — „Такі були лише в старих повістях. Новочасний Мефісто являє ся все шакраєм“. — І пані померла без запису.

— Нагороди Нобля. Академія наук в Штокгольмі признала сегорічну нагороду Нобля з обсягу фізики Камерлінг-Оннесови, проф. університета в Лейдї, а з з обсягу хемії Альфредови Вернерови, проф. університета в Ціріху. Сі нагороди винесуть менше більше по 197.000 франків.

— Поправлювані чи підроблювані перли. Париска палата синдикату купців діамантів, перел і дорогих камінїв має тепер порішити важну справу, іменно справу „поправлюваня“ перел. Таке поправлюванє лучало ся вже від давна, а викрило ся аж тепер. Іменно мільонер Альтшпілер пустив на рынок перлу, означуючи єї ціну на 25.000 франків. Ся ціна видала ся за низкою, бо перла такої самої величини (69 грамів ваги) і того самого блеску, представляла би вартість 450.000 фр. Виявило ся, що ся перла була підроблена, з чим впроцим Альтшпілер зовсім не криє ся. Він признає, що купив сю перлу за 70.000 фр. і перенявши ся єї чудним видом і величиною, постановив піднести єї блеск (була за біла) і дав єї в тій цілі Індійцеві Вармі, який умів підроблювати перли вже від 30 літ. Ціла ся процедура має полягати на тім, що перлу виставляє ся на діланє сонця ультрафіолетних лучів, по чім потягає ся єї таємничою поволокою при помочи електричності. По кількох місяцях усуває ся поволоку і перла має вельми гарний вид і блеск. Задачею палати синдикату є осудити, чи ся процедура є обманом чи ні.

— Поетичний кутки.

Нікому не кажи про своє лихо,
про біль — як плач твій хай ніхто не знає,
колиж добро із рук твоїх спливає
нехай плыве — так як і слози — тихо.
У. К.

Оповідки.

— В справі податку особисто доходу на рік 1914. По мысли постанов § 200. закона з дня 25. жовтня 1896 В. з. д. ч. 220 о безпосередних податках особистих мають що року предкладати низше згадані особи до ужитку при вимірі податку особисто-доходу отсі викази а то: 1) власителі домів замешканих а згідно їх повновласники — виказ всіх мешканців дому; 2) особи піднаймаючі помешканє — виказ піднаємників; 3) голова

кождої родини має предложити — виказ всіх тих осіб, що належать до господарства домового, котрі мають власний дохід. Визнає ся проте всі вище згадані особи, щоби викази вище означені в цілі виміру податку особисто-доходу на рік 1914 предложили і визначає ся до того реченєць до 15. грудня 1913 року. Викази ті мають бути зладжені на приписаних до того друках, котрі дотичним сторонам на їх жаданє власті податкові безплатно будуть видавати. Викази під 2) і 3) становити мають при будинках винаймлених прилогу до виказу під 1) а власителі домів мають їх предложити разом з виказом 1) сій власті податковій, в котрої окрузі лежить дотичний дім. З якого дня стан мешканців має бути в тих трьх виказах представлений, назначать поодинокі власті податкові і інстанції. Які заяви обнімать має кождий виказ, вказують заголовки дотичних друків. Близші поясненя в тім згляді є поміщені в згаданім на початку приписі закона і в артикулі 39. розпорядженя виконавчого з дня 24. цвітня 1897. В. з. д. ч. 108. Що до наслідків неподкоженя виказів або предложеня заяв неправдивих відсилає ся до постанов § 247. згаданого на початку закона. Львів, дня 5. падолиста 1913. — Ц. к. краєва Дирекція скарбу.

— 3 залізниць. В залізничім магазині в Перемислі є на продаж музичний автомат з вільної руки. Рефлектуючі можуть надсилати офери до ц. к. Динахренції держав залізниць у Львові, відділ VI. ул. Жамомтівска 1. найдальше до 18. листопада с. р.

Посмертні оповістки.

— Антонина з Ливчанів Захариясевичева, відва по о. Теофілеви, парохови Юнашкова, упокоїла ся в Бозі дня 3. с. м. по тяжкій і довгій недугі в Папорті в 68. році життя. Похорон відбув ся дня 7. с. м. в Торгановичах, кудя перевезено тіло Покійниці. Покійниця відзначала ся найкрасшими прикметами серця і душі, горячо займала ся справами народними, тож честь її пам'яті і земля її пером!

Матеріали до історії нашої народної політики.

(Кінець).

XVII. Засіданє з дня 22. лютого 1898.

Проводить: Еп. Чехович.

Присутні: Савчак, Заячківський, Гаморак, Каратницький, Небилевець, Кульчакський, Охримович, Барвіньський, Вахнянин.

Пос. Заячківський вносить, щоби розвести дебат над рішенєм адміністраційної комісії.

Савчак замічає: Мені ухвала комісії не подобає ся: Визнає ся правительство, щоби і на дальше перестерігало існуючі розпорядженя що до прав язиків польського і руского в адміністраційній політичній, скарбовій і в судівничстві, а в подрібности з огляду на нову процедуру цивільну і нові закони податкові.

Др. Савчак хоче пропустити слова „і на дальше“ або бодай „і“. Не можна уступити, хоч би і прийшло до борби. Як би „коло“ ухвалило перейти над внесенєм до порядку дневного, треба борбу звести і зазначити рішуче становище.

Барвіньський каже: Я дивлю ся інакше на справу. Ми чейже знали, ставляючи внесенє на закон язиковий, що оно не перейде. Я наділяв ся, що внесенє се буде погребане. Сталось інакше. Комісія адміністраційна прийшла з резолюцією. Чи відкинути все? Буде з сего хосен. Слова „і на дальше“ є уступка для правительства. Намісника прихильного нам не можемо вдарити в лице. Він жеж видав циркуляр до старостів 1897. р. Ми ще довго будемо бороти ся, бо органи підластні нам неприхильні. — Чи як випустимо слова згадані, буде лучше? Чи розпорядженя будуть виконувати ся вже тоді? Резолюція має своє значінє. Бо сийм обстає тим самим за резолюцією, за виконуванєм розпоряджень даних в нашу користь. Як покаже ся, що правительство не буде виконувати розпоряджень, то будемо мати вільну руку, що зробити? Ми мусимо поступенно добивати ся прав наших. Намісник заявив мені, що до намісниц-

тва приходять жалі на урядників за невиконане розпоряджень. Але і з польських сторін приходять жалі, що їм дають рускі друксорті. Деякі сьвященники відсилають друки рускі (деканат скалатський, стрийський, дрогобичський і інші —) бо писані фонетикою. Ще й сьміють ся з язика. Они жадають польських друксортів, не хіньських (так виражають ся о руских фонетичних). Чи ми самі не оскорбляємо своїх прав? Чи те не кидає на нас лихе сьвітло? У нас панує хаос. Чи можемо в виду сего так дуже рішучо поступати?

Ерго і годі ставляти які-небудь поправки.

Заячківський каже: Низші органи не слухають. Проте слова „і на даліше“ можна толкувати еластично. Можна се толкувати і в нашу користь. Цілу вагу положім на промову.

Вахнянин противить ся такій зміні, як пропонує п. Савчак. Або жадати закона згідно з внесеном, або лишити такі дрібні зміни як пропущене деяких слів. Перше не було би однак політичне. Справа і так спіткала дуже великі труднощі. На стилізацію предложено соймови згодив ся. Не має надії осягнути більше від сойму як предкладає комісія, хіба противно. Уважає проте політично користнішим в тій справі не забирати голосу. Тільки в роді внесення переходу до порядку дневного забере голос до зазначення становища.

Пос. Гаморак зазначає, що дійсно Русини не шанують своїх прав самі — говорити не буде потреба, як ніхто з Поляків не буде противити ся.

Пос. Барвіньський, зазначає, що коли сойм визнає правительство, то се значить, щось нам в долині але діє ся. Остра виступлене не дасть нам хліба. В підгаєцькій повіті звязало ся духовенство щоби писати по руски. А показало, що лише один сьвященник писав по руски. Акція наша в соймі не є нова, тут в соймі почата. Се продовжене акції послів в раді державній. Ми вже сю справу порушили у правительстві і протоколярно все списали. Таких точок було 17 — читає ті всі домаганя. — До переведення сего всего зобовязало ся коло польське ради державної, як і парламентарна комісія більшости ради державної. — Щож стане ся, наколи тепер почнемо борбу? Гаєч прийняв все те до відомости.

Барвіньський читає свою річ прощальну для маршалка і замісника при закритті сесії. Провід обіймає пос. Заячківський.

Еп. Чехович дякує за спільну роботу. Він думає, що се не практична річ, щоби Епископ проводив в клубі. Посла наші повинні все лишити ся і поза соймом в контакті. Треба поділити працю після ресортів. Треба студіювати справи. Епископ не може всім займатися. Може сойм скорше збере ся, ніж думаємо, може прийде до посередних виборів. Відемаршалок часом не може іти з клубом. В справі адресовій не ішли ми разом. Се прикро. Я годжусь в адресу. Я однак не можу даліше проводити клубови. Я піду мимо того згідно з вами, яко Епископ і яко руско-католицький Епископ.

Охримович жаліє, що так мусіло статися і він дякує в імені клубу за дотеперішній провід в клубі. Я би однак просив, щоби Епископ лишив ся членом нашого клубу.

Барвіньський виявляє повну вдячність за дотеперішній провід. Епископ звів нас в одну цілість. Становище его не позволяє ему вправді проводити клубови. Однак ми не можемо тратити Еп. Чеховича яко председателя. Просить, щоби Епископ і на даліше був з клубом. Се причинять ся до вросту поваги клубу. Суспільність отверезує ся звільна. Просить отже, щоби Епископ лишив ся провідником клубу.

Вахнянин каже: Давнійше владики рускі проводили і було добре. Він піддержує просьбу Барвіньського.

Заячківський: Мені здає ся, що Еписк. Чехович зрікає ся проводу мабуть для деяких диссонансів. Просту не брати се за эле молодому клубови.

Еп. Чехович: Мене диссонанс не зрадив. Ріжниця гадок мусить всюди бути. Мене не спонукує і голос руских газет, що казали, що рускі посла ухвалили адресу, спонукані до сего Епископом, яко председателем.

Епископ лишить ся председателем, але хтось обійме на час теперішній провід, щоби контакт був удержаний. Епископ годить ся, щоби при справі язиковій так зробити, як радить Барвіньський.

Кульчицкий хоче, щоби в справі язиковій забрати конче голос в дусі Савчака.

Охримович піддержує гадку Барвіньського. Савчак каже: жадати! А чи буде успіх? Резолюція комісії знаменує вже поступ. Такого не було за яких 20 літ в соймі.

Пос. Небиловець жадає, щоби на случай падення внесення сказати: Aus з угодою польсько рускою.

Прийнято до голосованя:

I. Чи домагати ся опущення слів „і на даліше“. (Внесене Савчака). Упало внесенє 3 против 6.

II. Внесенє не забирати голосу, як не буде зачіпки (Барвіньського) прийнято всіми голосами проти одного.

III. Внесенє, як буде зачіпка, то виступити і пояснити слова: „на даліше“.

IV. Як би було внесенє на перед до порядку дневного, то ми виступимо в обороні істнующих розпоряджень і будемо голосувати за внесенєм комісії.

V. Як не перейде внесенє, то Барвіньський не виголосить пращальної річі.

Прийнято се V. внесенє.

VI. Клуб поручає Барвіньському, щоби вразі потреби скликав послів по соймі. Принято.

Заключіський.

Телеграми

з дня 13. листопада.

Відень. (ТКБ). Цісар прийняв вчера перед полуднем на послуханю міністра заграничних справ гр. Берхтольда.

Відень. (ТКБ). „Corr. Wilhelm“ доносить, що в п'ятницю, дня 21. с. м., прибуде іспанська королівська пара в відвідани до архієпископа Фридриха і перебуде у Відні кілька днів.

Відень. (ТКБ). Цісар надав управителеви 4-кл. мішаної школи в Коронці, Викторови Гельцельгуберу, золотий хрест заслуги з короною.

Відень. (ТКБ). В урядовім Wien. Ztg. оповіщено, що міністерство внутр. справ розв'язало дня 10. с. м. галицьке тов-о „Patria, товариство опіки над переселенцями“ у Львові.

Будапешт. (ТКБ). При кінці вчорашнього засідання сойму відповідав председник кабінета, гр. Тисса, на запит в справі завізнення автономії в Реці. Бесідник потвердив, що місто Река одержало запоруку, що правнодержавні відносини сего міста не будуть змінені без его згоди. Однак сего не можна розуміти в сей спосіб, що се місто має право параліжувати діяльність угорського законодавства. „Reprezentanza“ в Реці стала в яскравій суперечности з угорським правительством, на що правительство мусіло відповісти еї розв'язанєм. Бесідник надіє ся, що „Reprezentanza“ буде разом з угорським правительством співділати на правім становищі.

Прага. (ТКБ). Тутешня філія кореспондентського бюро дізнає ся з достовірної сторони, що неправдиві є вісті, будто би міністерство внутрішніх справ приготувало ся до розв'язання міської ради в Празі і до іменованя правительственного комісара.

Будапешт. Стан здоров'я Кошута погіршив ся так значно, що лікарі втратили надію удержати его при житті.

Софія. (ТКБ). Ген. Савов, який тут повернув, заперечив вістям, будто би Туреччина і Болгарія заклали союз, однак признав, що по обох сторонах видано хосенні розпорядки в тій справі.

Царгород. (ТКБ). Зачувати, що рада міністрів ухвалила дати турецьким відпоручникам в Афинах припорученє до підписаня мирового договору.

Каїро. (Нім. кабл. тов.). Серед путників до Мекки вибухла чума.

Петербург. (ТКБ). Комісія магістрату постановила закупити за 200.000 карбов. грам раду, в цілі побороювання рака.

Вже вийшла

Недільні проповіді

о. Юрія Кміта.

Набувати можна у автора. Ціна 5 корон. Чайковичі, почта: Погірці коло Рудок. (586)

Товариство взаємного кредиту

„Джистер“

у Львові, ул. Руска. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаємних обезпечень „Джистер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілю Товариства є уділюванє кредиту своїм членам різними обезпеченням в „Джистер“ від більше літ.

Відсотки від вкладок 4%, без потручення рентного податку.

Вклади приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах, від 8. до 2. в полудне.

Конто в Почтовій Шадниці 35.527.

Жирове Конто в австро-угор банку

Шадничі вклади К 3.683.428—

Власний масток К 474.302—

Уділені позички К 4.494.957—

Канцелярія Товариства отворені перд полуднем

Лекції або бюрового занятя у Львові або на провідній шукає правник III, р. Ів. Якубовський. Львів, Університет.

Рух зеліничих поїдів

обовязуючий з днем 1. мая 1913 Р. після часу середно-європейского.

Замітка. Поїзди посишні означені грубим друком. Години нічні від 600 вечером до 559 рано означені підчеркненням чисел минутних.

Приїзг до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 222, 542, 6220, 725, 845, 955, 110*, 125, 220\$, 530, 751†, 825, 940

*) в Тарнова. §) від 15/5 до 30/9 включно щоденно.

†) з Городка яг. від 1/6 до 30/9 вкл. щоденно. о) З Мостаск.

З Підволочиск: 715, 1125, 147\$, 215, 525, 1030, 1042†

†) З Красного. §) Від 15/5 до 30/9 вкл. щоденно.

З Черновце: 1207, 523*, 543*, 740, 1028†, 145, 535, 631, 925

*) Зі Станіслава. †) З Коломи. ‡) З Ходорова в кожний день по неділі і сьвяті.

Зі Стрия: 720, 900, 1140, 120, 11, 1042\$, §) Від 15/6 до 8/9 включно лишень в неділі і римо-кат. сьвяті

Зі Самбора: 745, 955, 148, 830.

Зі Сокаля: 705, 100, 738.

З Яворова: 804, 420.

З Підгаєць: 1120, 1020.

Зі Стоянова: 950, 630.

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиск: 656, 1105, 133*, 158, 506, 1012, 1031†

†) З Красного. *) Від 15/5 до 30/9 включно щоденно.

З Підгаєць: 726*, 1049, 1001, 1200\$, *) з Винник. §) з Винник лиш в суботу.

Зі Стоянова: 931, 611

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 708*, 1031, 303* 941, 1143\$, *) З Винник. §) З Винник в суботу.

Локальні поїзди.

на головний дворець:

З Брухович: щоденно 655

від 1/6 до 31/8 837, 1100, 341, 515, 930.

в неділі і римо-кат. сьвяті: від 1/6 до 31/8 341, 930.

від 1/6 до 31/8 154.

З Янова: щоденно: від 16/5 до 15/9 911, від 1/6 до 31/8 125

в неділі римо-кат. сьвяті: від 11/5 до 31/8 1010.

З Любіня: в неділі і римо-кат. сьвяті від 11/5 до 8/9 900.

З Винник: лишень в суботу 1216.

„ДОСТАВА“

Стов. зареєстр. з обмеж. (дворазовою) порукою.

Дирекция: Львів, ул. Домініканська 11.

Склади: Львів, ул. Руска 20.

Станіславів, ул. Смольки 1.

Перемишль, Ринок 26.

Поручає свої богато заосмотрені склад и всяких церковних річий. Приймає всякі наприви, золоченя і переплети.

Достарчає дзвонів готових і після замовлень та стрійних дзвіночків.

Поручає церковних маларів, різьбарів, золотарів і підприємців будови і наприви. Продає церковне і столове біле та срібло, правдиве, хіньське і альпаку. Виготовлює хоругви і прапори для „Соколів“ і Чит. „Просьвіти“.

Церквам-Членам дає 2% додаткового опусту при закуплі.

Кожда Церков, кожний Русин повинен стати членом „Достави“.

Уділ 20 К, платний також ратами; виписове 1 К; дивіденда за 1912 р. 7%.

Часть зиску розділює „Достава“ на церковні і народні цілі.

Хто купує в „Доставі“ купує у себе; збільшує народне майно, попирає рідний промисл.

Інформацій уділює дирекция, ул. Домініканська 11; на жаданє висилає цінники 484(26)

Брошура:

Йосиф II. чи Ян Казимир?

(з нагоди сьвіткованя минимої 250-літної річниці стьвнаня Львівського Університету).

можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Віїзг зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 1235, 835, 825, 832, 126†, 205\$, 245, 340*, 550, 700, 730, 1110

*) До Ряшева. §) Від 15/5 до 30/9 включно щоденно. †) До Городка яг.

До Підволочиск: 608, 1040, 200, 245\$, 255†, 840, 1115

†) До Красного. §) Від 15/5 до 30/9 включно щоденно.

До Черновце: 245, 610, 910, 1003, 230, 312*, 552†, 750, 1100.

*) До Станіслава. †) До Коломи. ‡) До Ходорова в кожний день перед неділю і сьвятю.

До Стрия: 725, 1102\$, 150, 650, 815, 1125.

§) Від 15/6 до 8/9 вкл. лишень в неділі і римо кат. сьвяті.

До Самбора: 652, 905, 350, 1056.

До Сокаля: 750, 235, 750, 1135*.)

*) До Рави рускої (лишень в неділі).

До Яворова: 840, 631.

До Підгаєць: 555, 453.

До Стоянова: 805, 600.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 628, 1100, 214, 258*, 312†, 902, 1133.

†) До Красного. *) Від 15/5 до 30/9 включно щодня.

До Підгаєць: 609, 134*, 515, 1040\$.)

*) лишень до Винник. §) До Винник лишень в суботу.

До Стоянова: 822, 617.

на дворець „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 628, 153*, 536, 745*, 1059\$.)

*) Лишень до Винник. §) До Винник лишень в суботу.